

**LOKALNI AKCIONI PLAN ZA REŠAVANJE PITANJA IZBEGLIH I INTERNO
RASELJENIH LICA U OPŠTINI POŽEGA
2010-2011**

Opština Požega, 2009

SADRŽAJ

strana

Uvod	
• Uvodna na reč Predsednika Opštine/Grada	
• Odluka Skupštine Opštine/Grada o usvajanju LPA	
• Zahvalnost učesnicima/cama u procesu izrade LPA	
Sažetak (rezime) LPA	
Poglavlje 1: Opšti podaci o Opštini/Gradu	
Poglavlje 2: Podaci o izbeglim i interno raseljenim licima u Opštini/Gradu	
Poglavlje 3: Analiza situacije i sporna pitanja izbeglih i interno raseljenih lica ..	
Poglavlje 4: Prioritetne ciljne grupe	
Poglavlje 5: Opšti i specifični ciljevi	
Poglavlje 6: Aktivnosti – Zadaci za realizaciju LPA	
Poglavlje 7: Resursi/budžet	
Poglavlje 8. Aranžmani za primenu	
Poglavlje 9: Praćenje i ocena uspešnosti	
<i>Prilozi</i>	

Uvod

Uvodna reč Predsednika Opštine Požega

Lokalnim akcionim planom, imajući u vidu poseban status i ograničene nadležnosti, Opština Požega želi da doprinese povećanoj integraciji i smanjenju siromaštva izbeglih i interno raseljenih lica u Požegi. Na ovaj način Opština Požega istovremeno pokazuje spremnost za realizaciju projekata i planova koji su predstavljeni u specifičnim ciljevima lokalnog akcionog plana. U dosadašnjim aktivnostima prepoznata je volja svih zainteresovanih strana za rešavanje problema izbeglih i interno raseljenih lica, ali i nedovoljni pojedinačni kapaciteti i resursi. Objedinjavanjem svih relevantnih aktera u lokalnoj zajednici, kroz formirani Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja, stvara se mogućnost za koordinaciju i aktivno praćenje problema, kao i za realizaciju ciljeva lokalnog akcionog plana. Konačni cilj, kome se približavamo kroz ovaj lokalni akcioni plan, Opština Požega u svom delovanju uvek teži, su jednake šanse i mogućnosti i jednaka prava svih građana i građanki koji žive na njenoj teritoriji.

Šta je Lokalni plan akcije za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica

U ovom dokumentu pod procesom *lokalnog akcionog planiranja unapređenja položaja izbeglih¹ i interno raseljenih lica² (IRL)* podrazumevamo proces donošenja odluka o tome koje promene značajne za život izbeglih i interno raseljenih lica nameravamo da ostvarimo u svom lokalnom okruženju u toku predviđenog vremenskog perioda. Taj proces se zasniva na identifikovanju najboljeg načina angažovanja kapaciteta svih socijalnih aktera u zajednici u planiranju i primeni plana. *Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica* posmatramo kao rezultat procesa planiranja ili plansku odluku kojom su definisani osnovni načini ostvarivanja ciljeva razvoja ove oblasti života lokalne zajednice.

U okviru ovog dokumenta, pod *izbeglim i interno raseljenim licima* podrazumevaju se sva lica koja su bila izložena prisilnom napuštanju svojih domova i raseljavanju, zbog rata na prostoru bivših jugoslovenskih republika i bombardovanja Kosova i Metohije, uključujući i ona lica koja su u međuvremenu stekla status građana Republike Srbije, ali i dalje imaju nerešene egzistencijalne probleme nastale u toku izbegličkog statusa.

¹ Prema Konvenciji UN o statusu izbeglice (1951), **izbeglica** je osoba koja iz osnovanog straha da će biti progonjena zbog svoje rase, nacionalne pripadnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili zbog političkog uverenja, napustila je svoju državu i ne može ili zbog pomenutog straha ne želi da se u nju vrati. Pojam izbeglice je Protokolom iz 1967. god. proširen i na osobe koje su bile izložene ratnim stradanjima ili drugim oblicima nasilja i zato odlučile ili bile prinudene da napuste svoju državu. (<http://en.wikipedia.org/wiki/Refugee>)

² **Interno raseljene osobe** su one koje su bile prisiljene da napuste svoje domove, ali su ostale u granicama svoje države. Razlozi zbog kojih su bili prisiljeni da napuste svoje domove mogu biti različiti: rat, nasilje, ugrožavanje ljudskih prava, politički progon ili prirodne katastrofe (zemljotres, poplava i sl.). Zato što se nalaze u granicama svoje zemlje, mogućnosti njihove međunarodne zaštite su ograničene. Iako ih, za razliku od izbeglica, ne štiti Specijalna konvencija UN, i dalje ih štite nacionalni zakoni, međunarodno humanitarno pravo i međunarodni pravni akti u oblasti ljudskih prava. (http://www.articleword.org/index.php/Displaced_person)

Strateški okvir Projekta određen je u skladu sa politikom i pravcima delovanja definisanim Nacionalnom strategijom za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica i drugim nacionalnim strateškim dokumentima od značaja za ovu oblast³. U cilju koordiniranog rada, korišćenja naučenih lekcija i najboljih praksi, ovaj Projekat uzima u obzir postojeće projekte izgradnje kapaciteta na lokalnom nivou, a naročito one koji su u domenu socijalne, ekonomske i stambene politike. Kreiranje i sprovođenje lokalnih akcionih planova za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica ovde se tretira kao deo šireg mehanizma smanjenja siromaštva i socijalne isključenosti osetljivih društvenih grupa.

Strateški/Lokalni plan akcije za unapređenje položaja izbeglica i IRL donosi se na period od 5 godina, sa detaljnom razradom aktivnosti za 2010 i 2011 godinu.

Proces izrade Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica u Opštini Požega, zasnivao se na interaktivnom pristupu čije su osnovne metodološke karakteristike da je:

- Lokalni – sproveden je u lokalnoj zajednici i uvažava lokalne specifičnosti;
- Participativan – uključio je različite bitne aktere procesa društveno organizovane podrške izbeglim i interno raseljenim u lokalnoj zajednici;
- Utemeljen na realnim okolnostima, raspoloživim resursima i potrebama unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih;
- Prilagođen situaciji u lokalnoj zajednici, akterima i pozitivnoj promeni kojoj se teži;
- Koristi savremene metode planiranja i analize svih važnih elemenata potrebnih za donošenje odluka;
- Podstiče odgovoran odnos različitih društvenih aktera u lokalnoj zajednici.

Za potrebe procesa, prikupljanje i analizu osnovnih podataka o položaju i potrebama izbeglih i interno raseljenih lica u Opštini Požega, korišćeni su sledeći izvori: rezultati intervju sa potencijalnim korisnicima/cama i sastanaka sa lokalnim akterima, statistički podaci, različiti izvještaji i dokumenti, podaci Komesarijata za izbeglice Republike Srbije, opštinskog poverništva za izbeglice, Crvenog krsta, lokalnih nevladinih organizacija itd. Proces izrade Plana sproveden je u periodu oktobar-decembar 2008. god.

Odluka⁴ Skupštine Opštine Opštine Požega o usvajanju Lokalnog akcionog plana za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica

.....

³ Detalje o ostalim nacionalnim dokumentima pogledati u Poglavlju: Analiza situacije i zaključci

⁴ Ova odluka se u dokument unosi nakon usvajanja LPA na sednici Skupštine

Zahvalnost učesnicima/cama u procesu lokalnog akcionog planiranja

U cilju izrade Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica u Opštini Požega formirana je Opštinski/Gradski Savet za upravljanje migracijama i trajna rešenja koji su činili predstavnici/ce: lokalne samoprave kao nosioca procesa i formalnog donosioca ovog dokumenta, uključujući i Povereništvo za izbeglice; institucija sistema koje se na lokalnom nivou bave pitanjima izbeglih i interno raseljenih; nevladinih organizacija koje deluju u lokalnoj zajednici i Komesarijata za izbeglice Republike Srbije .

Uloga Opštinske/Gradske radne grupe bila je da:

- Unapredi sopstvene kapacitete za planiranje kroz odgovarajuće obuke organizovane od strane KIRS-a i podržane od strane IOM-a;
- Obezbedi potrebne podatke neposredno od ciljnih grupa i socijalnih aktera u sistemu podrške izbeglim i interno raseljenim;
- Razmenjuje informacije i učestvuje na sastancima od značaja za proces planiranja;
- Primenjuje usvojene metode planiranja tokom procesa planiranja;
- Definiše ciljeve, pravce razvoja i saraduje sa različitim relevantnim lokalnim i republičkim akterima;
- Planira praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene lokalnog akcionog plana;
- Radi na pisanju završnog dokumenta;
- Inicira javnu raspravu o nacrtu dokumenta i doprinese da finalna verzija bude predložena Skupštini Opštine/Grada na usvajanje.

Članovi/ice opštinske radne grupe su:

Ljiljana Avramović, opštinski poverenik za izbeglice

Goran Đukić, program menadžer u NVO FORCA Požega

Miroslav Tamburić, program menadžer u NVO FORCA Požega

Dušan Radovanović, asistent na programu za izbegla i raseljena lica NVO FORCA Požega

Zahvaljujemo se svim članovima/icama opštinske radne grupe na učešću u procesu planiranja.

Ostali akteri uključeni u sam proces lokalnog akcionog planiranja su bili predstavnici/ce različitih institucija, organizacija i grupa, uključujući i grupe potencijalnih korisnika/ca koji su povremeno učestvovali u konsultativnom procesu. . Posebnu zahvalnost izražavamo Komesarijatu za izbeglice Republike Srbije i IOM projektnom timu.

Sažetak - Rezime

Lokalni akcioni plan za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica (IRL) u Opštini Požega nastao je kao rezultat učešća Opštine Požega u projektu Podrška institucijama Vlade Republike Srbije koje su nadležne za izbegla i interno raseljena lica. Lokalni plan akcije za unapređenje položaja izbeglica i IRL donosi se na period od pet godina.

Opština Požega prostire se na površini od 426 kvadratnih kilometara i prema popisu iz 2002. godine ima 32293 stanovnika. Srazmerno broju stanovnika, Požega ima zadovoljavajuću, prateću infrastrukturu u obliku zdravstvenog, prosvetno- obrazovnog, kulturnog, tehničko-servisnog, saobraćajnog i opšteg stepena zadovoljenja potreba žitenja svoje Opštine. Privreda i mala privreda Požege je u delimičnoj vlasničkoj transformaciji, oporavku, organizovanju, reorganizovanju sa znacima napretka i razvoja.

Prve izbeglice Požegu došle su 1992. Poslednji talas dolaska IRL dogodio se nakon NATO bombardovanja, 1999. godine. Od evidentiranih lica u izbegličkoj i interno raseljeničkoj populaciji izvestan broj izbeglih lica se na neki način već integrisao, usled dužine migracijskog staža, obrazovanja i drugih okolnosti.

U ovom trenutku na teritoriji Opštine Požega postoji kolektivni izbeglički centar (radničke barake GP Ratko Mitrović) u kojima su smeštena IRL.

U Lokalnom akcionom planu za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica definisan je opšti cilj koji se realno moguće ostvariti u periodu od 2009. do 2013. godine i to: Pобољшан materijalni i socijalni položaj izbeglih i interno raseljenih lica kroz zapošljavanje i rešavanje stambenog pitanja kao osnovnih preduslova za njihovu potpunu integraciju u lokalnu zajednicu.

Iz ovako definisanog opšteg cilja ciljeva izvedena su četiri specifična cilja koja se odnose na rešavanje problema izbeglih i interno raseljenih lica i to: zapošljavanje, stambeno zbrinjavanje, informisanje izbeglih i raseljenih lica o procesima integracije i njihovo senzibilisanje na proces, informisanje svih građana opštine Požega o procesima integracije.

Poglavlje 1. Osnovni podaci o Opštini/Gradu

Opština Požega zahvata površinu od 426,5 km², ima 42 naselja i 55 katastarskih opština. Nalazi se u zapadnoj Srbiji, u prostranoj i osunčanoj kotlini u kojoj se granaju donji tokovi Skrapeža, Moravice i Đetinje od kojih nastaje Zapadna Morava. Najniža zona naselja, aluvijalna ravan, zatvorena je sa severa Maljenom, sa istoka masivima Ovčara i Kablara, sa juga Blagajom i sa zapada blagim padinama Trešnjice. Ima karakteristike brdovito-niskoplaninskog područja. Opština Požega se graniči sa opštinama Valjevo, Mionica, Gornji Milanovac, Čačak, Lučani, Arilje, Užice i Kosjerić. Požega je jedno od najvažnijih saobraćajnih čvorišta u ovom delu Srbije. Njega čine železničke pruge eograd - Bar i Požega - Stalać, postojeći magistralni putevi M-21 i M-22 i planirani auto-putevi M-227 Beograd - Južni Jadran i E-761 Pojate - Kraljevo - Čačak - Požega.

Stanovništvo

Na teritoriji Opštine Požega, prema popisu iz 2002. godine, živi 32293 stanovnika od toga 19087 stanovnika živi u 41 seoskom naselju dok u gradskom jezgru živi 13206 stanovnika.

	muško	žensko	ukupno
ukupno opština	15850	16443	32293
gradsko stanovništvo	6441	6765	13206
seosko stanovništvo	9409	9678	19087

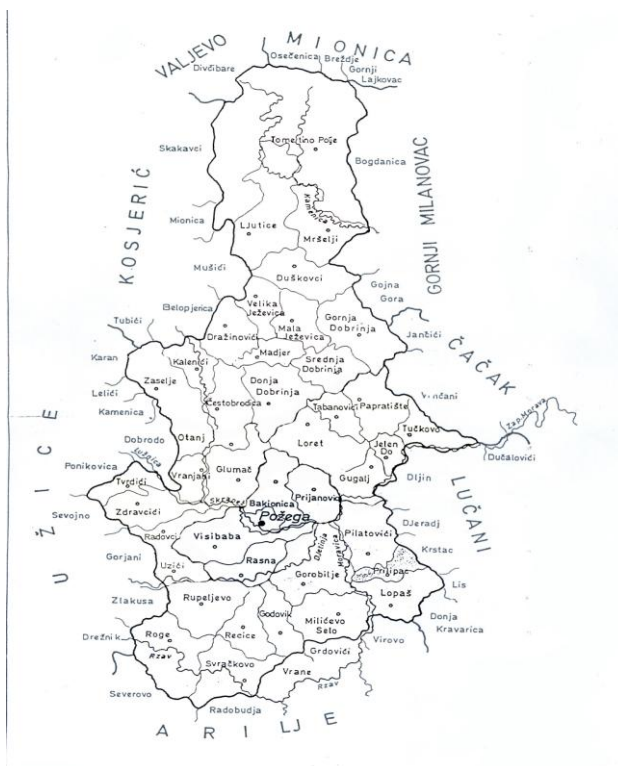
Tabela 1: Polna struktura stanovništva Opštine Požega

Prema predhodnim popisima broj stanovnika Opštine Požega se smanjuje. Stopa smanjenja broja stanovnika po popisu iz 2002. godine u odnosu na popis iz 1991. godine je u okvirima smanjenja ukupnog broja stanovnika Centralne Srbije. Još izraženija je tendencija opadanja ukupnog broja seoskog stanovništva od popisa izvršenog 1952. godine do danas. Samo u pet seoskih naselja došlo je do povećanja broja stanovnika i to: Bakionici, Visibabi, Ljucicama, Rasnoj i Tabanovićima. Uzrok opadanja broja stanovnika leži u smanjenju prirodnog priraštaja i stalnim migracijama u grad. Starosna struktura stanovništva data je u tabeli 2

starost	ukupno	gradsko	seosko
0 - 4	1372	612	760
5 - 9	1667	710	957
10 - 14	1782	799	983
15 - 19	2014	975	1039
20 - 29	4047	2007	2040
30 - 39	3959	1766	2193
40 - 49	5302	2422	2880
50 - 59	3834	1677	2157
60 - 64	1957	644	1313
65 - i više	6207	1530	4677
nepoznato	152	64	88

Tabela 2: Starosna struktura stanovnika Opštine Požega

Prosečna starost stanovništva grada je 37,8 godina, a opštine 41,6 godina iznad je prosečne starosti regiona (39,2). Starosna struktura stanovništva opštine pokazuje proces starenja ukupne populacije i nepovoljnija je u odnosu na Zlatiborski region i Centralnu Srbiju. Poslednjih godina u stanovništvu opštine uočljiva je tendencija opadanja udela mladih i porast udela starih u ukupnom stanovništvu, što je posledica niske stope nataliteta i negativnog salda migracija, jer se radi o emigracionom području.

Sastav stanovništva je skoro monoetnički, Srbi čine 98,10% (31682) populacije. Pored Srba najbrojniji su Romi 0,69% (226), zatim Crnogorci 0,21% (68). Preostalih 1% (317) čine: Jugosloveni, Albanci, Bošnjaci, Bugari, Bunjevci, Vlasi, Mađari, Makedonci, Muslimani, Rumuni, Rusi, Slovaci, Slovenci, Ukrajinci, Hrvati i Česi i ostali.

Slika 1. Karta Opštine Požega

Teritoriju Opštine Požega čine 41 seosko naselje i gradsko jezgro.

Ekonomsko i socijalno stanje

Strukturu privrede požeške opštine gradi najvećim delom privatni sektor i to kroz prerađivačku industriju i poljoprivredu. Primetno je opadanje učešća poljoprivrede u dohotku opštine. Raspolaze značajnim industrijskim kapacitetima u metaloprerađivačkoj, prehrambenoj, industriji građevinskog materijala (industrija kamena i kreča) i proizvodnji nameštaja.

U oblasti poljoprivrede razvijeno je stočarstvo i voćarstvo, kao značajan potencijal za proizvodnju i preradu mesa, mleka, voća (sitnog jagodičastog i koštičavog) i povrća. U poljoprivrednoj proizvodnji Regiona značajno učešće imaju: jabuke (59,5%), kukuruz (32%), maline (13%) i krompir (11%).

Sela požeške opštine Ježevica, Roge i Gornja Dobrinja, su potencijal za seoski turizam. Arheološka nalazišta u okolini Požege ukazuju na to da je ovo područje bilo nastanjeno još u dalekoj prošlosti. U strukturi vlasništva odigrale su se najveće promene predhodnih godina, dominantno je privatno vlasništvo, zatim sledi državno i mešovito dok je nekada dominantno društveno vlasništvo spalo na ispod 4%. Međusobna povezanost preduzeća je slabo izražena, osim što su sva članovi Regionalne privredne komore. Takođe, saradnja privrednih subjekata sa drugim institucijama u opštini nije dovoljno izražena, što doprinosi slabijem funkcionisanju postojećih preduzeća i nepovoljnoj investicionoj klimi u opštini.

Broj zaposlenih iznosi 6329, 2621 ženska osoba i 3708 muškaraca. Nezaposleno je 2600 lica. Prosečna zarada u januaru mesecu 2009. godine je 28507,00 dinara što iznosi 70,83% od republičkog proseka. Od ukupnog broja stanovnika 3,34% je obuhvaćeno uslugama, merama i oblicima socijalne zaštite.

Organi Opštine Požega

Statutom Opštine Požega kao organi opštine određeni su: Skupština opštine, predsednik Opštine, Opštinsko veće i Opštinska uprava.

Skupština opštine broji 52 odbornika.

Opštinsko veće čine: predsednik Opštine, zamenik predsednika Opštine i 7 članova Opštinskog veća.

Opštinskom upravom, kao organom, rukovodi načelnik Opštinske uprave koga postavlja Opštinsko veće.

Opštinska uprava, prema odluci o Opštinskoj upravi ima sledeća odeljenja:

1. Odeljenje za opštu upravu, skupštinske, pravne i zajedničke poslove;
2. Odeljenje za privredu i finansije;
3. Odeljenje za lokalnu poresku administraciju;
4. Odeljenje za lokalni ekonomski razvoj;
5. Odeljenje za društvene delatnosti;
6. Odeljenje za urbanizam, građevinarstvo, stambeno-komunalne delatnosti i zaštitu životne sredine;
7. Odeljenje za inspeksijske poslove;
8. Opštinsko javno pravobranilaštvo;
- 9.

Javna preduzeća u Opštini Požega su: JKP „NAš dom“ Požega i JP „Direkcija za izgradnju – Požega“

Ustanove u Opštini Požega su:

- Dečiji vrtić „Olga Jovičić –Rita“
- Kulturni centar Požega
- Narodna biblioteka Požega

- JP „Televizija Požega“
- JIP „Radio Požega“
- Turistička organizacija Požega
- Centar za socijalni rad Požega

Zajedno sa drugim opštinama Požega je osnovač dva regionalna javna preduzeća: JP za vodosnabdevanje „Rzav“ sa sedištem u Arilju i JKP regionalna sanitarna deponija „Duboko“. Na teritoriji Opštine rade dve matične osnovne i tri srednje škole.

- Organizaciona struktura Opštine/Grada (ko je čini – Predsednik Opštine, Gradonačelnik....., Opštinsko/Gradsko veće (broj članova), Skupština Opštine/Grada (broj odbornika), Poverništvo za izbeglice (ko ga čini)

Poglavlje 2.

Podaci o izbeglim i interno raseljenim licima u Opštini Požega

Izbegla I raseljena lica

Usled ratnih dešavanja od 1991. godine veliki broj izbeglih i prognanih lica iz bivših jugoslovenskih republika, našli su utočište na teritoriji Srbije, tako i u opštini Požega.

Od 1991. godine kada su 05.07. registrovana prva izbegla lica njihov broj se menjao na šta su uticala ratna dešavanja. Prihvaćena lica smeštena su u bolnici – Savinac. Najveći talas registrovanih prognanih lica dogodio se u Avgustu 1995. godine, nakon dešavanja u Republici Srpskoj kada su formirana još dva kolektivna centra „Visibaba“ i „Ratko Mitrović“ u cilju zbrinjavanja tih lica.

Zbog velikog broja izbeglih i prognanih lica i njihovim opredeljenjem za trajnu integraciju pristupilo se izradi izbegličkog naselja koje je finansirano uz pomoć donatora.

- Prva faza stambenog zbrinjavanja je sporazum o pilot projektu izbegličkog naselja po principu kompletne izgradnje broj 9-9/111 od 12.08.1998. godine. U ovoj fazi smešteno je 108 korisnika ili 24 porodice.

- Druga faza stambenog zbrinjavanja

Sporazum o pilot projektu izbegličkog naselja po principu kompletne izgradnje broj 9-9 od 4.10.1999. godine. U ovoj fazi smešteno je 93 lica ili 20 porodice.

- Treća faza stambenog zbrinjavanja

Sporazum o pilot projektu izbegličkog naselja po principu kompletne izgradnje broj 9-9/388 od 18.09.2001. godine. U ovoj fazi smešten je 101 korisnik ili 24 porodice.

U intervalu od 1998-2001. godine opština Požega obezbedila je smeštaj 68 porodica u novoizgrađene stanove. Saradnici i partneri u izgradnji ove tri faze su: Komesarijat za izbeglice Republike Srbije, Visoki komesarijat Ujedinjenih Nacija (UNHCR), Švajcarska direkcija za razvoj i saradnju (SDC) i Opština Požega. Broj smeštenih porodica odražava realnu sliku naše opštine o brizi izbeglih i prognanih lica. To nije bio kraj zbrinjavanja, već nastavak i smeštaj u nove

kapacitete. 2003. godine otvoren je Dom za stare gde je smešteno 50 korisnika. Od toga 16 muškaraca i 34 žene. Izbeglih i prognanih je 25 korisnika i to 8 muškaraca i 17 žena. Većina korisnika domskog odeljenja dobila je lična dokumenta Republike Srbije, a 10 korisnika je u postupku dobijanja. Švajcarska direkcija za razvoj i saradnju (SDC) pojavila se kao donator objekta Socijalnog stanovanja u zaštićenim uslovima. Socijalno stanovanje ima dva objekta i to objekat „A“ i objekat „B“. U objektu „A“ smešteno je 15 lica u šest stanova. U objektu „B“ smešteno je 14 lica u šest stanova. Svaki objekat ima svoju hraniteljsku porodicu koja vodi brigu o starima u ova dva objekta. Četiri lica nisu rešila pitanje državljanstva, tj. Nisu sa važećim ličnim kartama Republike Srbije, već poseduju plave izbegličke legitimacije. Od ukupnog broja 9 korisnika je sa teritorije naše opštine smešteno u ove objekte, 4 korisnika je u statusu izbeglice, a 16 korisnika prihvatom u državljanstvo Republike Srbije ima važeće lične karte sa dokumentima Republike Srbije. Popisom od 2005. godine na teritoriji naše opštine po anketiranim sveskama je 237 izbeglih lica. Od komesarijata za izbeglice primljene su 174 potvrde. 11 lica je prekinulo status na ličnizahtev, tako da je 163 izbegla lica evidentirano. Od ukupnog broja izbeglih i raseljenih 52 ukupno je izgubilo status, tj. Ukinuto im je svojstvo izbeglog lica po službenoj dužnosti, a 7 rešenja rešeno po žali izbeglog-prognanog lica i potvrđen status. Konačno stanje popisom 2005. godine je 171 izbeglo-prognano lice.

Kretanje broja izbeglih i raseljeni lica na teritoriji Opštine Požega

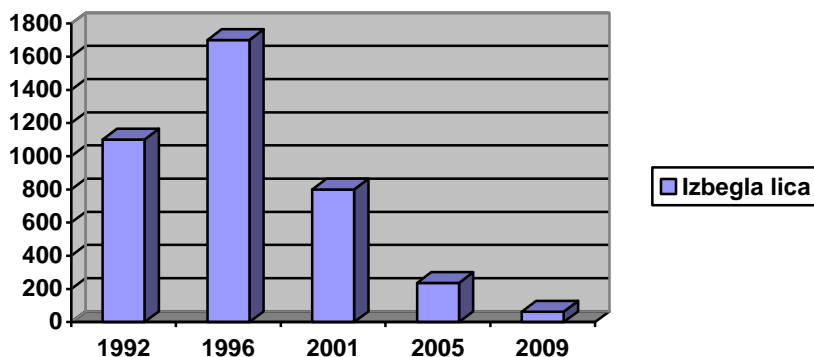
1992. godina – 1100

1996. godina – 1112 + 588 (prognano) = 1700

2001. godina – 800

2004/05. godina – 237

2009. godina - 63

Dijagram. 1 Kretanje broja izbeglih lica na teritoriji Opštine Požega

319 izbeglih-prognanih lica od od 2001. – 16.3.2009. godine regulisalo je svoj svoj status dobijanjem državljanstva. 27 izbeglih-prognanih izgubilo je svoj status po službenoj dužnosti.

Od 2005-16.3.2009. godine državljanstvo je regulisalo 101 lice.

Na dan 16.3.2009. godine ukupan broj evidentiranih je 63 izbegla lica sa prikazanom starosnom i polnom strukturom zastupljene kako u privatnom, tako i u domskom odeljenju i u ustanovi socijalnog stanovanja u zaštićenim uslovima.

God. starosti i pol	0-7		8-14		15-19		20-60		Preko 60		Ukupno		Ukupno 11+12
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 /1+3+5+7+9/	12 /2+4+6+8+10/	
Kolektivni smeštaj	/	/	/	/	/	/	/	/	/	1			1
Privatni smeštaj				1	2	3	14	6	9	13			48
Domsko stanovanje									5	5			10
Socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima							1			3			4
UKUPAN BROJ IZBEGLIH LICA													

Tabela 3 Struktura po starosti i polu izbeglih lica na teritoriji Požege

U osnovne strateške ciljeve kada je u pitanju izbeglička, odnosno prognanička populacija svakako je pomoć odnosno programi za stambeno zbrinjavanje, programi za zapošljavanje bilo preko nacionalne službe za zapošljavanje ili programi samozapošljavanja dobijanjem određenih grantova dohodovnih projekata od donatora, a u cilju ekonomskog osnaživanja porodica, a samim tim i povećanja njihove socijalne zaštite.

Uočavaju se velike oscilacije u broju izbegličke populacije nastale iz sledećih razloga:

- Veliki broj lica se opredelio za integraciju odnosno stekao lična dokumenta Republike Srbije što je naročito izraženo nakon izgradnje nepokretnosti u 1., 2. i 3. fazi izbegličkog naselja.
- Određeni broj lica je regulisao lična dokumentazbog zaposlenja ili ostvarivanja određenih socijalnih davanja po zakonu
- Određeni broj lica se opredelio za povratak u prethodno prebivalište, taj procenat je veći kod izbeglih iz B i H, nego kod prognanika iz Hrvatske
- Određeni broj lica je otišao u inostranstvo, oko 2% od broja evidentiranih

- Migracije u druga mesta u Republici Srbiji su takođe uticala na smanjenje broja izbeglih i prognanih
- Takođe je određeni broj lica umro na teritoriji naše opštine.

Interno raseljena lica

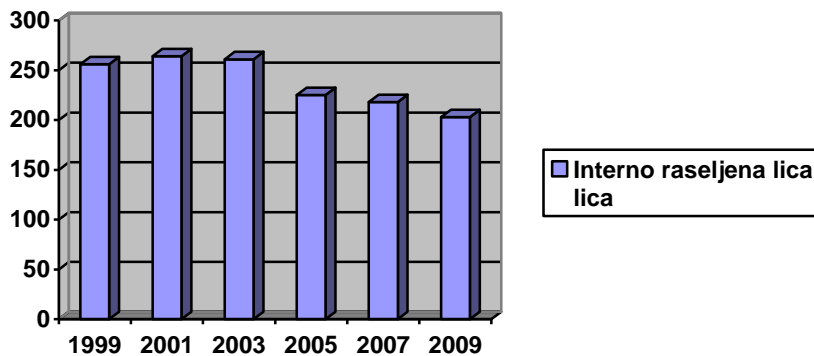
Na teritoriji opštine Požega u Septembru 1999. evidentirano je 256 interno raseljenih lica. Oformljeni su kolektivni centri ZZ „Blagaja“, barake rukometnog kluba, „Čestobrodica“ u prostorijama OŠ „Petar Leković“, a postojeći kapaciteti „Ratko Mitrović“, Savinac – bolnica i „Visibaba“ takođe su našle prostora za prijem IRL.

10. Septembra 1999. godine evidentirano je 146 interno raseljenih lica u kolektivnom smeštaju i 110 IRL u privatnom smeštaju. Štab za prihvatanje, u saradnji sa MUP-om, civilnom zaštitom, poverenikom za izbeglice smestili su u postojeće kapacitete IRL sa KIM.

Na teritoriji opštine Požega većinu su činili raseljeni iz sela Drsnik, opština Klina.

Kretanje broja interno raseljenih lica:

1999. godina – 256
 2001. godina – 264
 2003. godina – 261
 2005. godina – 225
 2007. godina – 218
 2009. godina – 203

Dijagram. 2 Kretanje broja interno raseljenih lica na teritoriji Opštine Požega

16. Marta 2009. godine broj interno raseljenih lica u privatnom smeštaju je 90, a u jedinom preostalom kolektivnom centru „Ratko Mitrović“ 113.

Dobrom saradnjom poverenika za izbeglice sa humanitarnom organizacijom INTERSOS došlo je do tendencije pada broja smeštenih u kolektivnim centrima. Ovaj program zaživeo je na teritoriji naše opštine početkom 2005. godine do danas.

7 porodica napustilo je KC „Ratko Mitrović“, odlučivši se za opciju PIKAPa.
 4 porodice u KC „Blagaja“
 1 porodica u KC „Barake“ rukometnog kluba.

Projektom „Podrška izbeglih i interno raseljenih lica smeštenih u kolektivnim centrima obezbeđivanjem pomoći za dostojanstvena stambena rešenje“, koje finansira Ministarstvo rada i socijalne politike Republike Srbije i Humanitarna organizacija Divac, a implementira UNHCR preko INTERSOS-a za živelu je i u opštini Požega.

15.02.2009. godine poboljšani su životni šestočlane porodice iz bivšeg KC „Blagaja“, kupovinom seoskog domaćinstva u selu Glumač, opština Požega.

Struktura po starosti i polu kako u privatnom smeštaju tako i u kolektivnom centru je prikazana u tabeli :

God. starosti i pol	0-7		8-14		15-19		20-60		Preko 60		Ukupno		Ukupno 11+12
	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11 /1+3+5+7+9/		
Kolektivni smeštaj	3	5	9	4	13	6	35	30	4	4	64	49	113
Privatni smeštaj	4	1	5	11	4	2	31	22	5	5	49	41	90
UKUPAN BROJ RASELJENIH LICA													203

Tabela 4 Struktura po starosti i polu raseljenih lica na teritoriji Požega

Dosadašnje aktivnosti na teritoriji opštine Požega u odnosu na izbegla i raseljena lica

Opština Požega o izbeglim i interno raseljenim licima brine preko institucija koje su nadležne : Poverenik za izbeglice koji se bavi administrativnim poslovima , Crveni krst Požega, NVO FORCA Požega, Centar za socijalni rad, MUP, zdravstvene službe, građevinsko preduzeće „Ratko Mitrović“.

Crveni krst je u prvim danima dolaska izbeglih 1991. godine bila vodeća organizacija koja je pritekla u pomoć prvim izbeglicama a kasnije i interno raseljenim licima. Velikom voljom, trudom i upornošću Crveni krst je uspeo da pomogne hranom i odećom ali ljubaznim dočekom. Kako opština Požega ima i okolna sela, bilo je potrebno angažovati čitav tim, tako da je uvek neko bio spreman da ih obiđe i vidi pravo stanje njihovog života u novoj sredini.

Poverenik za izbeglice svoj rad zasniva na zakonskim propisima, međunarodnim konvencijama i instrukcijama Komeserijata za izbeglice u saradnji sa okružnim koordinatorom. Probleme korisnika rešava izlaskom na teren i u direktnom razgovoru sa korisnicima. Obilazi kolektivni centar sa vladinim i nevladinim organizacijama. Izrađuje predloge rešenja o priznavanju i ukidanju izbegličkog statusa, evidentira promene adresa, izdaje potvrde, saglasnosti, uverenja. U saradnji sa KIRSONOM povereništvo je sprovodilo sve popise izbeglica i interno raseljenih lica u procesu registracije. U svim svojim aktivnostima povereništvo je malo podršku i pomoć lokalne samouprave kao i drugih lokalnih organizacija i institucija.

NVO Forum civilne akcije FORCA Požega se bavi problemima izbeglih i raseljenih lica od 2000. godine. Uz podršku Norveške narodne pomoći FORCA je do danas realizovala veliki broj program i aktivnosti koje su namenjene izbeglim i raseljenim licima:

- Rekonstrukcija kolektivnih centara
- Program „Gradski centar“ u okviru koga su organizovane psiho-socijalne radionice, Dečija kuća, pravna pomoć, program ručnih radova.
- Program prekvalifikacije
- Program ekonomskog osnaživanja i osamostaljivanja
- Javno zastupanje za interese ciljne grupe
- Jednokratne aktivnosti humanitarnog karaktera

Poglavlje 3. Analiza situacije i zaključci

Analiza konteksta ili radnog okruženja je obuhvatila četiri vrste kvalitativnih analiza: Analizu ili Pregled dokumentacije o širem radnom okruženju, Analizu stanja (SWOT), Analizu zainteresovanih strana i Analizu problema.

Analiza ili Pregled dokumentacije o radnom okruženju obuhvatila je nekoliko ključnih nacionalnih strateških dokumenata relevantnih za ovu oblast, aktuelni zakonski okvir koji reguliše pitanja izbeglih lica u Republici Srbiji, strateška dokumenta Opštine/Grada Požega i realizovane i aktuelne projekte i programe namenjene izbeglim i IRL u opštini Požega.

Nacionalni strateški dokumenti od značaja za pitanja izbeglih i interno raseljenih lica su:

- Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica (2002);
- Strategija za smanjenje siromaštva (2003);
- Nacionalna strategija održivog razvoja (2008);
- Nacionalna strategija privrednog razvoja Republike Srbije 2006-2012;
- Nacionalna strategija zapošljavanja 2005-2010;

- Strategija regionalnog razvoja 2007-2012;
- Strategija razvoja socijalne zaštite;
- Nacionalni plan akcije za decu.

Aktuelni zakonski okvir za pitanja izbeglica je Zakon o izbeglicama. S obzirom na uočenu potrebu da taj Zakon bolje prati aktuelne potrebe i pitanja izbeglica, sačinjen je Predlog Zakona o izmenama i dopunama Zakona o izbeglicama, ali on još nije usvojen.

Najvažniji zaključci ove analize su sledeći:

- Nacionalna strategija za rešavanje pitanja izbeglih i interno raseljenih lica (2002) definiše osnovne pravce delovanja – obezbeđivanje uslova za povratak i obezbeđivanje uslova za lokalnu integraciju, što je potpuno u skladu sa međunarodno prihvaćenim ciljevima za rešavanje položaja ove grupe građana.
- Ostale navedene nacionalne strategije pružaju osnovu i daju smernice za razvijanje mera i akcija u oblasti lokalne integracije izbeglih i interno raseljenih lica kojima se može doprineti unapređenju njihovog životnog standarda i ukupnog društvenog položaja.
- Opština Požega nema usvojenu strategiju za rešavanje pitanja izbeglih i raseljenih lica.

Lokalni strateški dokument značajan za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica u opštini Požega su: Strategija razvoja opštine Požega.

Ova strategija je značajna jer se bavi strateškim planiranjem rešavanja problema iz oblasti socijalne zaštite, ruralnog razvoja, infrastrukture, kulture, sporta, zdravstva, obrazovanja, demografske politike kao i drugih oblasti značajnih za sve građane a samim tim i za izbegla i raseljena lica na teritoriji opštine Požega.

Programi i projekti za izbegle i IRL koji su do sada realizovani ili se aktuelno realizuju u opštini Požega:

Završeni programi	Vrsta pomoći
UNHCR/SDC, Komesarijat za izbegle i raseljene	1999-2002. izgrađene stambene jedinice
UNHCR/PRAKSIS	Besplatna pravna pomoć
SDC (2003)	Socijalno stanovanje u zaštićenim uslovima
COOPI	Grantovi građevinskog materijala
NCIT	Besplatna pravna pomoć
CRPC	Besplatna pravna pomoć
VERITAS	Služba traženja
INTERSOS/UNHCR	PIKAP – projekat od 2005
FORUM	Besplatna pravna pomoć i grantovi (kredit) u potrebnom alatu
HORIZONTI/UNHCR	Pomoć u novcu, lekovima
IRD	Higijenskim paketi
CARE	Sveža hrana i uglj

Analiza stanja⁵ u lokalnoj zajednici po pitanjima unapređenja položaja izbeglih i interno raseljenih lica izvršena je kroz identifikovanje dosadašnjih aktivnosti i rezultata u ovom domenu i sagledavanje pozitivnih kapaciteta i slabosti lokalne zajednice, kao i mogućnosti i prepreka sa kojima se suočava u svom radnom okruženju.

<p style="text-align: center;">U N U T R A Š Nj E</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zainteresovanost celokupne lokalne zajednice za rešavanje problema (opštinski organi i institucije, organizacije civilnog društva) • Stručnost i iskustvo članova radne grupe u oblastima od značaja za ciljnu grupu • Usvojen plan razvoja Opštine Požega • Postojanje političkog konsenzusa za rešavanje pitanja izbeglih i raseljenih 	<ul style="list-style-type: none"> • Loša ekonomska situacija u opštini • Ograničeni finansijski fondovi • Visoka nezaposlenost • Nezainterosovanost građana da se aktivno uključe u rešavanje problema
<p style="text-align: center;">S P O Lj A Š Nj E</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podrška KIRS • Podrška stranih donatora • Postojanje strateških dokumenata koji tretiraju ovo pitanje 	<ul style="list-style-type: none"> • Loša ekonomska situacija • Povlačenje nekih donatora • Nepostojanje odgovarajuće zakonske regulative koja na pravi način tretira pitanja uzbeglih i interno raseljenih

Najvažniji zaključci ove analize su:

Lokalna zajednica ima kapacitete za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica . Glavne prednosti lokalne zajednice koje tretiraju ovu tematiku su: zainteresovanost i podrška lokalne vlasti, stručnost i iskustvo radne grupe koja se bavi pitanjem rešavanja problema izbeglih i raseljenih, strateški pristup razvoju opštine u različitim oblastima. Kapaciteti lokalne zajednice koji zahtevaju bolju organizaciju u narednom periodu su: saradnja javnog i privatnog sektora, planiranje sredstava iz budžeta opštine Požega za projekte namenjene izbeglim i raseljenim

⁵ SWOT analiza

Najvažnije spoljašnje mogućnosti koje tretiraju pitanja izbeglih i raseljenih lica u opštini Požega su: politički koncenzus na lokalnom nivou za unapređenje položaja izbeglih i IRL, aktivnosti KIRS-a, IPA fondovi.

Prepreke iz spoljašnjeg okruženja koje bi trebalo uzeti u obzir su: zakonska regulativa koja ne tretira pitanja izbeglih i raseljenih na odgovarajući način i smanjenje broja donatorskih programa namenjenim ovim pitanjima.

Analizom zainteresovanih strana identifikovane su ključne zainteresovane strane za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica u opštini Požega koje su diferencirane na krajnje korisnike/ce usluga (različite grupe izbeglih i interno raseljenih lica) i ključne partnere lokalnoj samoupravi u razvijanju i primeni mera i programa.

RB	Zainteresovane strane u lokalnoj zajednici	Zainteresovane strane (nacionalni i regionalni nivo)
1.	Lokalna samouprava	Komeserijat za izbeglice
2.	Povereništvo za izbeglice	Ministarstvo za KIM
3.	Centar za socijalni rad	Ministarstvo rada i socijalne politike
4.	Crveni krst	Kancelarija predsednika Srbije
5.	Obrazovne ustanove	Međunarodne organizacije
6.	Nacionalna služba zapošljavanja	UNHCR, IOM, INTERSOS, UNDP, Divac Fondacija
7.	MUP, SUD	Poslovni sektor
8.	Nevladine organizacije	
9.	Lokalni mediji	

Krajnji korisnici/ce Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica su⁶:

Stanovnici kolektivnog centra »Ratko Mitrović«, ukupno 113 interno raseljenih lica, 26 porodica i 90 interno raseljenih u privatnom smeštaju.

Nezaposleni, radno sposobni izbegli i raseljeni – ukupno ih ima oko 60. Osnovni problem je nepoznavanje modernih znanja neophodnih za savremeno privredno okruženje.

Ključni partneri⁷ lokalnoj samoupravi su:

1. Povereništvo za izbegla i raseljena lica – vrši poslove u okviru svoje primarne delatnosti
2. Direkcija za izgradnju – zadužena za projekte stambene izgradnje
3. Centar za socijalni rad – zadaci Centra usmereni su na: socijalnu zaštitu i sigurnost, porodično pravna zaštitu, preventivne aktivnosti.
4. Zdravstvene insitucije

⁶ Navesti identifikovane grupe izbeglih i interno raseljenih lica (npr., višečlane izbegličke i IRL porodice, samačka domaćinstva ...) i njihove glavne odlike (brojnost i struktura grupe, potrebe i interesi; problemi sa kojima se suočavaju; kapaciteti; šta ih motiviše na promenu...)

⁷ Navesti svakog od ključnih partnera i opisati njihove odlike kao i za korisnike/ce.

5. Crveni Krst Požega – bavi se socio-humanitarnim radom, zdravstveno preventivnim radom i edukacijom.
6. Komesarijat za izbeglice RS – koordinira različitim programima za izbegle i interno raseljene preko mreže poverenika i kroz saradnju sa lokalnom samoupravom.
7. Ministarstvo rada i socijalne politike – kroz sistem socijalne zaštite obezbeđuje ostvarivanje Zakonom predviđenih prava iz ove oblasti.
8. Lokalne NVO – NVO Forca Požega realizuje projekte namenjene izbeglim i raseljenim licima od 2000. godine

Analiza problema je pokazala da su glavni problemi izbeglih i interno raseljenih lica u opštini Požega

- Nezaposlenost i siromaštvo. Nedostatak radnih mesta u lokalnoj zajednici kao opšti problem građana opštine Požega, odnosi se i na izbegla i raseljena lica. Bećina njih se bavi poslovima koji nisu registrovani.
- Otežano raspolaganje sopstvenom imovinom u zemljama iz kojih su došli. Ovaj problem se manifestuje, pre svega, kroz saradnju državnih institucija Republike Srbije sa drugim zemljama bivše SFRJ.
- Nerešeno stambeno pitanje. U opštini Požega ovaj problem se odnosi na raseljena lica sa KIM, imajući u vidu da je stambeno pitanje izbeglica uglavnom rešeno kroz izgradnju izbegličkog naselja.

Opšti zaključci analize - sporna pitanja

- Lokalna zajednica i samouprava imaju kapacitete za organizovani pristup rešavanju problema izbeglih i raseljenih lica, i to: ljudski resursi, razvojna dokumenta, strateški pristup razvoju grada. Potrebno je ove kapacitete mobilisati u cilju rešavanja problema svih građana a posebno ugroženih grupa građana.
- Izbegla i raseljena lica, kao heterogena grupa, nisu u mogućnosti da bez dodatne pomoći cele zajednice pronađu odgovarajuća rešenja za svoje probleme. Potrebno je podsticati aktivizam i konstruktivnu saradnju korisničkih grupa ali i ostalih relevantnih učesnika u lokalnoj zajednici
- Rešavanje pitanja položaja izbeglih i raseljenih lica je potrebno povezati sa opštim, već definisanim razvojnim trendovima razvoja opštine Požega.
- U procesu izrade Lokalnog plana neophodno je uzeti u obzir, s jedne strane, realno postojeće resurse i činjenicu da su izbegla i raseljena lica jedna od brojnijih ugroženih grupa, a s druge strane, uvažiti njihove potrebe i probleme koji su poseban rezultat izbeglišta i raseljništva.

Poglavlje 4. Prioritetne grupe

Kriterijumi za izbor prioritetnih grupa okviru Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih i IR lica u Opštini Požega su sledeći:

- Stambena i egzistencijalna ugroženost ciljne grupe;
- Brojnost ciljne grupe pogođene određenim problemom;
- Hitnost rešavanja problema;
- Dosadašnji nivo obuhvata lica i grupa organizovanom društvenom podrškom;
- Istovremena pogođenost ciljne grupe većim brojem problema;
- Mandat i odgovornost lokalne samouprave u odnosu na problem.

Prioritetne grupe u okviru Lokalnog akcionog plana za unapređenje položaja izbeglih i interno raseljenih lica u Opštini Požega su:

1. Izbegla i IRL koja nemaju trajno rešeno stambeno pitanje bilo da žive u privatnom smeštaju ili u sopstvenim nedovršenim ili neuslovnim objektima.
2. Nezaposlena, radno sposobna izbegla i IRL,

Najugroženija izbegla i IRL u okviru prethodnih prioriteta :

- Porodice čiji je član/ovi OSI, hronično bolesna osobe i/ili deca sa smetnjama u razvoju;
- Samohrani roditelji bez stalnih prihoda
- Samačka staračka domaćinstva bez stalnih prihoda
- Višečlane i višegenracijske porodice;
- Žene

Prioritetni problemi

- Nerešeno stambeno pitanje.
- Nezaposlenost.
- Nedostatak materijalnih sredstava.
- Zdravstveni problemi

Poglavlje 5. Opšti i specifični ciljevi

Opšti cilj

Poboljšanje materijalni i socijalni položaj izbeglih i interno raseljenih lica kroz zapošljavanje i rešavanje stambenog pitanja kao osnovnih preduslova za njihovu potpunu integraciju u lokalnu zajednicu.

Specifični ciljevi:

1. Pобољшanje mogućnosti запошљavanja izbeglih i IRL kroz njihovo uključivanje u aktuelne programe prekvalifikacije, dokvalifikacije i samozapošљavanja u saradnji sa Nacionalnom službom za запошљavanje, Kancelarijom za lokalni ekonomski razvoj i organizacijama civilnog društva.
2. Stambeno zbrinjavanje porodica izbeglih i IRL kroz programe otkupa seoskih domaćinstava.
3. Stambeno zbrinjavanje porodica izbeglih i IRL kroz programe završetka objekata u izgradnji i побољшanja uslova stanovanja u objektima koji se koriste.

Poglavlje 6.

Aktivnosti – zadaci za realizaciju LPA

Aktivnosti definisati za svaki specifični cilj u vidu tabele akcionog plana. Poželjna je detaljna razrada za minimum dve godine: 2009. i 2010. godinu, zbog dugoročnijeg planskog pristupa.

TABELA LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA 2010 godinu

Specifični cilj 1 : Poboljšanje mogućnosti zapošljavanja izbeglih i IRL kroz njihovo uključivanje u aktuelne programe prekvalifikacije, dokvalifikacije i samozapošljavanja u saradnji sa Nacionalnom službom za zapošljavanje, Kancelarijom za lokalni ekonomski razvoj i organizacijama civilnog društva.							
Aktivnost	Period realizacije (od – do)	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partner/i u realizaciji
				Budžet lok. samoup.	Ostali izvori		
1.1 Informativni sastanci sa izbeglim i IRL sa ciljem njihovog motivisanja za aktivno traženje posla	Mart – april 2010.	Izbegla i raseljena lica pokazala zainteresovanost za aktivno traženje posla	10 izbeglih i IRL zainteresovanih za programe zapošljavanja i samozapošljavanja			Poverenik za izbeglice	Savet za migracije, NVO
1.2 Kampanja za senzibilisanje lokalnih preduzetnika da zapošljavaju izbegla i raseljena lica	Mart-jun 2010.	Lokalni preduzetnici pokazali interesovanje za zapošljavanje izbeglih i IRL	3 lokalna preduzeća zainteresovana za zapošljavanje izbeglih i IRL		30000,00	Radio Požega, Televizija Požega	Poverenik za izbeglice, Savet za migracije, NVO
1.3 Programi prekvalifikacije i dokvalifikacije	Jul-decembar 2010.	Realizovan po jedan program prekvalifikacije i dokvalifikacije	10 izbeglih i IRL prošlo obuku		50000,00	Nacionalna služba za zapošljavanje,	NVO
1.4 Programi za samozapošljavanje/programi podrške za socijalna preduzeća	Jul-decembar 2010.	Podržana postojeća i pokrenuta nova preduzeća	2 preduzeća/preduzetnika započela novi biznis	50000,00	250000,00	Savet za migracije,	NVO
2.10 Monitoring i	Mart –	Realizovano	Monitoring i			Savet za migracije	

evaluacija aktivnosti u 2010. godini	decembar 2010.	praćenje i ocena uspešnosti u tekućoj godini	evaluacioni izveštaj				
--------------------------------------	----------------	--	----------------------	--	--	--	--

Specifični cilj 2 : Stambeno zbrinjavanje porodica izbeglih i IRL kroz programe otkupa seoskih domaćinstava.							
Aktivnost	Period realizacije (od – do)	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partner/i u realizaciji
				Budžet lok. samoup.	Ostali izvori		
2.1 Formiranje opštinske komisije za rešavanje stambenih problema izbeglih i IRL i donošenje pravilnika o radu.	Mart – april 2010	Formirana opštinska komisija, usvojen pravilnik	Broj članstva komisije. Obim i struktura pravilnika			Savet za migracije	Opštinska uprava, Odeljenje za urbanizam, građevinarstvo, stambeno-komunalne delatnosti i zaštitu životne sredine; Direkcija za izgradnju.
2.2 Izrada baze podataka o stambenim potrebama izbeglih i IRL	Mart - april 2010.	Izrađena baza podataka	Broj izbeglih kojima nedostaje stambeni prostor		20000,00	Poverenik za izbeglice	NVO
2.3 Ažuriranje baze podataka o domaćinstvima raspoloživim za otkup na teritoriji opštine Požega	Mart – april 2010.	Ažurirana baza podataka	Baza postavljena na internet prezentaciji opštine Požega			Poverenik za izbeglice. NVO	

2.4 Obezbeđivanje sredstava za otkup	Mart – decembar 2010.	Obezbeđena sredstva	Potpisani ugovori sa donatorima, otvorena opštinska budžetska linija.			Opština Požega, Savet za migracije	NVO
2.5 Obaveštavanje javnosti o realizaciji aktivnosti – medijska kampanja	Mart – decembar 2010.	Javnost informisana o aktivnostima	Broj i vrsta emitovanih medijskih sadržaja			Poverenik za izbeglice	Radio Požega, TV Požega
2.6 Raspisivanje konkursa za korisnika domaćinstva	Oktobar 2010.	Objavljen konkurs	Broj prijavljenih lica			Savet za migracije, Poverenik za izveglce	Radio Požega, TV Požega
2.7 Razmatranje prijava i donošenje odluke o izboru korisnika domaćinstva	Oktobar – decembar 2010.	Određeni korisnici	Zapisnik i odluka			Savet za migracije, Poverenik za izveglce	
2.8 Otkup domaćinstva	Oktobar 2010.	Otkupljeno domaćinstvo	Ugovor o otkupu	100000,00	1000000,00	Opštinska uprava	Opštinska komisija za rešavanje stambenih pitanja izbeglih i IRL
2.9 Useljenje u nova domaćinstva	Novembar – decembar 2010.	Korisnici useljeni u nova domaćinstva	Potpisani ugovori			Savet za migracije, Poverenik za izbeglice	
2.10 Monitoring i evaluacija aktivnosti u 2010. godini	Mart – decembar 2010.	Realizovano praćenje i ocena uspešnosti u tekućoj godini	Monitoring i evaluacioni izveštaj			Savet za migracije	

Specifični cilj 3 : Stambeno zbrinjavanje porodica izbeglih i IRL kroz programe završetka objekata u izgradnji i poboljšanje uslova stanovanja u objektima							
Aktivnost	Period realizacije (od – do)	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partner/i u realizaciji
				Budžet lok. samoup.	Ostali izvori		
3.1. Izrada baze podataka o postojećim stambenim objektima i objektima u izgradnji koji su u vlasništvu ibeglih i IRL	Mart - april 2010.	Izrađena baza podataka	Broj i struktura objekata		20000,00	Poverenik za izbeglice	NVO
3.2 Obezbeđivanje sredstava	Mart – decembar 2010.	Obezbeđena sredstva	Potpisani ugovori sa donatorima, otvorena opštinska budžetska linija.			Opština Požega, Savet za migracije	NVO
3.3 Obaveštavanje javnosti o realizaciji aktivnosti – medijska kampanja	Mart – decembar 2010.	Javnost informisana o aktivnostima	Broj i vrsta emitovanih medijskih sadržaja			Poverenik za izbeglice	Radio Požega, TV Požega
3.4 Raspisivanje konkursa za završetak započelih i adaptaciju	Avgust 2010.	Objavljen konkurs	Broj prijavljenih lica			Savet za migracije, Poverenik za izveglce	Radio Požega, TV Požega

postojećih objekata za stanovanje							
3.5 Razmatranje prijava i donošenje odluke o izboru korisnika	Septembar 2010.	Određeni korisnici	Zapisnik i odluka			Savet za migracije, Poverenik za izveglce	
3.6 Realizacija građevinskih radova	Septembar – novembar 2010.	Otkupljeno domaćinstvo	Ugovor o otkupu	50000,00	500000,00	Opštinska uprava	Opštinska komisija za rešavanje stambenih pitanja izbeglih i IRL
3.7 Monitoring i evaluacija aktivnosti u 2010. godini	Mart – decembar 2010.	Realizovano praćenje i ocena uspešnosti u tekućoj godini	Monitoring i evaluacioni izveštaj			Savet za migracije	

TABELA LOKALNOG AKCIONOG PLANA ZA 2011 godinu

Specifični cilj 1 : Pобољшanje mogućnosti zapošljavanja izbeglih i IRL kroz njihovo uključivanje u aktualne programe prekvalifikacije, dokvalifikacije i samozapošljavanja u saradnji sa Nacionalnom službom za zapošljavanje, Kancelarijom za lokalni ekonomski razvoj i organizacijama civilnog društva.							
Aktivnost	Period realizacije (od – do)	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partner/i u realizaciji
				Budžet lok. samoup.	Ostali izvori		
1.1 Informativni sastanci sa izbeglim i IRL sa ciljem njihovog motivisanja za aktivno traženje posla	Januar-jun 2011.	Izbegla i raseljena lica pokazala zainteresovanost za aktivno traženje posla	10 izbeglih i IRL zainteresovanih za programe zapošljavanja i samozapošljavanja			Poverenik za izbeglice	Savet za migracije, NVO
1.2 Kampanja za senzibilisanje lokalnih preduzetnika da zapošljavaju izbegla i raseljena lica	Januar-jun 2011.	Lokalni preduzetnici pokazali interesovanje za zapošljavanje izbeglih i IRL	3 lokalna preduzeća zainteresovana za zapošljavanje izbeglih i IRL		30000,00	Radio Požega, Televizija Požega	Poverenik za izbeglice, Savet za migracije, NVO
1.3 Programi prekvalifikacije i dokvalifikacije	Jul-decembar 2011.	Realizovan po jedan program prekvalifikacije i dokvalifikacije	10 izbeglih i IRL prošlo obuku		50000,00	Nacionalna služba za zapošljavanje,	NVO
1.4 Programi za samozapošljavanje/programi podrške za socijalna preduzeća	Jul-decembar 2011.	Podržana postojeća i pokrenuta nova preduzeća	2 preduzeća/preduzetnika započela novi biznis	50000,00	250000,00	Savet za migracije,	NVO

Specifični cilj 2 : Stambeno zbrinjavanje porodica izbeglih i IRL kroz programe otkupa seoskih domaćinstava.							
Aktivnost	Period realizacije (od – do)	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partner/i u realizaciji
				Budžet lok. samoup.	Ostali izvori		
2.1 ažuriranje baze podataka o stambenim potrebama izbeglih i IRL	Januar - februar 2011.	Ažurirana baza podataka	Broj izbeglih kojima nedostaje stambeni prostor		20000,00	Poverenik za izbeglice	NVO
2.2 Ažuriranje baze podataka o domaćinstvima raspoloživim za otkup na teritoriji opštine Požega	Januar – februar 2011.	Ažurirana baza podataka	Baza postavljena na internet prezentaciji opštine Požega			Poverenik za izbeglice. NVO	
2.3 Obezbeđivanje sredstava za otkup	Februar – decembar 2011.	Obezbeđena sredstva	Potpisani ugovori sa donatorima, otvorena opštinska budžetska linija.			Opština Požega, Savet za migracije	NVO
2.4 Obaveštavanje javnosti o realizaciji aktivnosti – medijska kampanja	Januar – decembar 2011.	Javnost informisana o aktivnostima	Broj i vrsta emitovanih medijskih sadržaja			Poverenik za izbeglice	Radio Požega, TV Požega
2.5 Raspisivanje konkursa za korisnika domaćinstva	Septembar 2011.	Objavljen konkurs	Broj prijavljenih lica			Savet za migracije, Poverenik za izveglce	Radio Požega, TV Požega
2.6 Razmatranje prijava i donošenje odluke o izboru korisnika	Septembar – oktobar 2011.	Određeni korisnici	Zapisnik i odluka			Savet za migracije, Poverenik za izveglce	

domaćinstva							
2.7 Otkup domaćinstva	Oktobar 2011.	Otkupljeno domaćinstvo	Ugovor o otkupu	100000,00	1000000,00	Opštinska uprava	Opštinska komisija za rešavanje stambenih pitanja izbeglih i IRL
2.8 Useljenje u nova domaćinstva	Novembar – decembar 2011.	Korisnici useljeni u nova domaćinstva	Potpisani ugovori			Savet za migracije, Poverenik za izbeglice	
2.9 Monitoring i evaluacija aktivnosti u 2010. godini	Januar – decembar 2010.	Realizovano praćenje i ocena uspešnosti u tekućoj godini	Monitoring i evaluacioni izveštaj			Savet za migracije	

Specifični cilj 3 : Stambeno zbrinjavanje porodica izbeglih i IRL kroz programe završetka objekata u izgradnji i poboljšanje uslova stanovanja u objektima							
Aktivnost	Period realizacije (od – do)	Očekivani rezultat	Indikator(i)	Potrebni resursi		Nosilac aktivnosti	Partner/i u realizaciji
				Budžet lok. samoup.	Ostali izvori		
3.1. Ažuriranje baze podataka o postojećim stambenim objektima i objektima u izgradnji koji su u vlasništvu ibeglih i IRL	Januar - februar 2011.	Ažurirana baza podataka	Broj i struktura objekata		20000,00	Poverenik za izbeglice	NVO

3.2 Obezbeđivanje sredstava	Mart – decembar 2011.	Obezbeđena sredstva	Potpisani ugovori sa donatorima, otvorena opštinska budžetska linija.			Opština Požega, Savet za migracije	NVO
3.3 Obaveštavanje javnosti o realizaciji aktivnosti – medijska kampanja	Januar – decembar 2011.	Javnost informisana o aktivnostima	Broj i vrsta emitovanih medijskih sadržaja			Poverenik za izbeglice	Radio Požega, TV Požega
3.4 Raspisivanje konkursa za završetak započetih i adaptaciju postojećih objekata za stanovanje	Avgust 2011.	Objavljen konkurs	Broj prijavljenih lica			Savet za migracije, Poverenik za izveglce	Radio Požega, TV Požega
3.5 Razmatranje prijava i donošenje odluke o izboru korisnika	Septembar 2011.	Određeni korisnici	Zapisnik i odluka			Savet za migracije, Poverenik za izveglce	
3.6 Realizacija građevinskih radova	Septembar – novembar 2011.	Otkupljeno domaćinstvo	Ugovor o otkupu	50000,00	500000,00	Opštinska uprava	Opštinska komisija za rešavanje stambenih pitanja izbeglih i IRL
3.7 Monitoring i evaluacija aktivnosti u 2010. godini	Januar – decembar 2011.	Realizovano praćenje i ocena uspešnosti u tekućoj godini	Monitoring i evaluacioni izveštaj			Savet za migracije	

Poglavlje 7 Resursi/budžet

Procenjeno je da će za realizaciju Lokalnog plana 2010-2011. god. biti ukupno potrebno oko 41500⁸EUR⁹. S obzirom da su detaljni godišnji planovi urađeni za 2010. i 2011. god. utvrđeni su i precizniji troškovi primene Lokalnog plana u tom periodu. U 2010. god. će početi obuhvatna i intenzivna primena Lokalnog plana, tako da su potrebna sredstva u iznosu od 20750EUR, a u 2011. u iznosu od 20750 EUR. Detaljan godišnji budžet za svaku sledeću godinu primene Lokalnog plana biće urađen na osnovu razrađenih godišnjih planova za te godine.

Sredstva za realizaciju ovog Lokalnog plana obezbeđivaće se iz različitih izvora: delom iz budžeta lokalne samouprave, delom iz donatorskih budžeta, odnosno pomoću projekata koji će se razviti na osnovu ovog Lokalnog plana, kao i iz drugih dostupnih izvora.

Poglavlje 8. Aranžmani za primenu

Aranžmani za primenu LAP u Opštini Požega obuhvataju **lokalne strukture i različite mere i procedure** koje će osigurati njegovo uspešno sprovođenje. U okviru lokalnih struktura, razlikuju se:

- 1) **Strukture za upravljanje procesom primene LAP-a i**
- 2) **Strukture koje su operativne i primenjuju LAP**

Strukturu za upravljanje procesom primene LAP-a, nakon njegovog usvajanja, predstavljaće *članovi Saveta za migracije opštine Požega* i eventualno dodatni članova iz reda ključnih aktera u lokalnoj zajednici, uključujući i korisnike ovog plan. Savet za migracije opštine Požega će, kao deo svog budućeg rada, napraviti *Plan upravljanja primenom LAP-a*

Ovaj Savet, kao upravljačka struktura ima sledeće zadatke:

- U potpunosti odgovara za vođenje celokupnog procesa primene LAP-a;
- Imenuje lokalne timove za upravljanje projektima koji nastanu kao rezultat operacionalizacije LAP-a;
- Obezbeđuje pristup i prikupljanje svih podataka i informacija u elektronskoj formi od svakog aktera-učesnika u procesu unapređenja položaja izbeglih i IRL u lokalnoj zajednici;
- Održava kontakte sa svim učesnicima u realizaciji LAP-a;

⁸ Dopuniti konkretnim ciframa! Idealno je da imamo ovu procenu, ali ako nije moguće, bolje je izostaviti, nego iznmišljati ovaj podatak!

⁹ Iznosi mogu da budu izraženi i u RSD, ako se Radna grupa tako opredeli.

- Upravlja procesom praćenja (monitoringa) i ocenjivanja uspešnosti (evaluacije) Lokalnog plana;
- Održava kontakte sa javnošću i donosiocima odluka u lokalnoj samoupravi.

Operativnu strukturu za primenu ovog Lokalnog akcionog plana činiće institucije, organizacije i timovi formirani u cilju neposredne realizacije plana i projekata razvijenih na osnovu Lokalnog plana. U skladu sa Lokalnim akcionim planom, biće realizovana podela uloga i odgovornosti među različitim akterima u lokalnoj zajednici-partnerima u realizaciji. Svaki akter će u skladu sa principom javnosti i transparentnosti rada voditi odgovarajuću evidenciju i dokumentaciju i pripremati periodične izveštaje o radu. Izveštaji će biti polazna osnova za praćenje i ocenjivanje uspešnosti rada.

Operativna struktura za primenu Lokalnog akcionog plana ima sledeće zadatke i odgovornosti:

- Realizacija Lokalnog akcionog plana;
- Neposredna komunikacija sa korisnicima/cama usluga koje se obezbeđuju Lokalnim akcionim planom;
- Redovno dostavljanje izveštaja koordinatoru/ki Lokalnog saveta za migracije o svim aktivnostima na sprovođenju Lokalnog plana;
- Učešće u eventualnim obukama za unapređenje stručnosti i kompetencija za sprovođenje zadataka Lokalnog plana;
- Unapređenje procesa primene Lokalnog plana u skladu sa sugestijama i preporukama upravljačke strukture.

Upravljačka i operativna struktura će razviti plan i mehanizme međusobne komunikacije, pratiće uspešnost razmene informacija i efikasnost komunikacije u odnosu na očekivane rezultate primene Lokalnog plana. Plan komunikacije upravljačke i operativne strukture urediće vreme i načine razmene informacija i preduzimanja odgovarajućih akcija.

Detaljne godišnje planove za naredni period, nakon 2010. god. pripremaće Savet za migracije opštine Požega uz aktivne konsultacije sa operativnim strukturama. Po potrebi, Lokalni savet će formirati i odgovarajuće radna tela. Godišnje planove će usvajati Skupština Opštine Požega.

Mehanizmi praćenja, ocenjivanja uspešnosti primene Lokalnog plana i donošenja eventualnih korektivnih mera biće definisani Planom praćenja i ocenjivanja uspešnosti (planom monitoringa i evaluacija).

Poglavlje 9.

Praćenje i ocena uspešnosti

Praćenje i ocena uspešnosti

Cilj praćenja i ocene uspešnosti (monitoringa i evaluacije) LAP je da se sistematično prikupljaju podaci, prati i nadgleda proces primene i procenjuje uspeh LAP radi predlaganje eventualnih izmena u aktivnostima na osnovu nalaza i ocena.

Vremenski okvir: Monitoring (kao sistematski proces prikupljanja podataka) sprovodi se kontinuirano i dugoročno za period 2009-2013. Evaluacija (kao analiza podataka i donošenje ocene o uspešnosti) vršiće se periodično - jednom godišnje i podnošće se izveštaj Skupštini opštine Požega. Finalna evaluacija obaviće se na kraju 2013 godine.

Predmet monitoringa i evaluacije: Monitoring i evaluacija uključuju celovito sagledavanje ispunjenja aktivnosti - zadataka i specifičnih ciljeva.

Ključni indikatori uticaja za praćenje i ocenjivanje uspešnosti primene Lokalnog plana će biti sledeći:

- Broj novih programa za izbegla i IRL;
- Obuhvat izbeglih i IRL novim programima;
- Struktura korisnika/ca programa;
- Nivo uključenosti različitih aktera u podršku programima namenjenih izbeglim i IRL u lokalnoj zajednici;
- Obim finansijskih sredstava izdvojenih za programe namenjene izbeglim i IRL;
- Struktura finansijskih sredstava izdvojenih za usluge izbeglim i IRL (budžet lokalne samouprave, donatorska sredstva, drugi izvori...).

Procesni indikatori su definisani u sklopu tabele Lokalnog akcionog plana.

Metode i tehnike monitoringa i evaluacije:

Za uspešno obavljanje monitoringa i evaluacije koristiće se standardni set alata među kojima su: evidentiranje korisnika, intervjui sa korisnicima (upitnici, razgovori), ankete, izveštavanje i dr. Savet za migracije će formirati radno telo koje će biti odgovorno za praćenje i ocenjivanje uspešnosti rada na primeni Lokalnog plana akcije - vršiće monitoring (M) i evaluaciju (E). Radno telo će svojim Planom rada definisati način organizovanja

